

Folketingets Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalg

Slotsholmsgade 10-12
1216 København K
Telefon 72 28 24 00
Fax 72 28 24 01
oim@oim.dk
www.oim.dk

Sagsnr.
2014 - 20137

Doknr.
176534

Dato
13-11-2014

Folketingets Erhvervs, Vækst og Eksportudvalg har d. 16. oktober stillet følgende spørgsmål nr. 12 (alm. del) til økonomi- og indenrigsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Steen Gade (SF).

Spørgsmål nr. 12:

I samme arbejdspapir refereres til et papir af Admati og Hellwig fra 2013, der anbefaler et niveau for egenkapitalen på minimum 20-30 pct., hvilket er langt over de minimum 3 pct., der anbefales fra Basel-komiteén. Der ønskes en beskrivelse af årsagerne til denne meget store forskel, og om muligt en vurdering af Admati og Hellwigs anbefaling.

Svar:

Admati og Hellwig (2013) lægger til grund for deres anbefaling, at krisen ifølge dem har understreget, at man ikke kan være sikker på bankers evne til at vurdere risici ved deres aktiviteter og fastlægge risikovægte til opgørelse af deres kapitalbehov, så de er i stand til at modstå tab. Admati og Hellwig (2013) peger på, at bankers egenkapital historisk i flere lande almindeligvis har ligget i niveauet 20-30 pct. af deres aktiver, og nogle gange endda højere. Admati og Hellwig (2013) vurderer overordnet, at egenkapital i niveauet 20-30 pct. af bankers aktiver vil gøre det finansielle system stærkere og sundere.

Basel-komiteén anser et minimumskrav til egenkapital ift. aktiver (et såkaldt gearingskrav) som værende et supplement til det risikobaserede kapitalkrav, hvor egenkapitalen opgøres ift. de risikovægtede aktiver. Basel-komiteéns udgangspunkt er, at et minimumskrav om 3 pct. egenkapital ift. aktiver for banker kan være passende over en hel kredityklus og for forskellige forretningsmodeller. Basel-komiteén peger på, at et sådant krav vil kunne bidrage til at mindske risikoen for finansiell og økonomisk ustabilitet.

Internationalt og i Danmark har bevægelsen de senere år været mod et princip om risikobaserede kapitalkrav, hvor bankernes kapitalbehov er bestemt af, hvor risikofyldte deres aktiviteter vurderes at være. En risikobaseret tilgang til kapitalkrav forekommer intuitivt velbegrunder, fordi det tilskynder bankerne til en sund risikoadfærd, idet risikoen på deres aktiviteter er bestemmende for deres kapitalbehov. Det udelukker ikke, at et kapitalkrav der ikke er risikojusteret kan være et supplement til et risikobaseret krav og være det bindende krav, når bankers kapitalgrundlag baseret på deres risikovægtede aktiver bliver for lavt. Men det er næppe hensigtsmæssigt helt at gå bort fra princippet om risikojustering ved fastsættelse af bankers kapitalbehov.

Banker kan få tilladelse til – inden for fastlagte rammer og tilsyn – at benytte egne interne modeller til opgørelse af deres kapitalbehov. Internationalt og i Danmark er der efter krisen styrket fokus på at sikre, at disse interne modeller er retvisende og at ban-

ker har en egenkapital, som modsvarer deres reelle risici. Bankernes interne modeller er i Danmark underlagt Finanstilsynets kontrol.

Når de risikovægtede aktiver afspejler bankernes reelle risici, så er det ikke givet, at et krav om egenkapital på minimum 20-30 pct. af aktiverne, som Admati og Hellwig (2013) anbefaler, er nødvendigt for at opnå de betydelige samfundsmæssige gevinster, som er forbundet med mere egenkapital i banker. Det skyldes bl.a., at yderligere samfundsmæssige gevinster, herunder i form af en mindre risiko for finansiel ustabilitet, må forventes at dæmpes med mere egenkapital i banker.

Et krav om egenkapital ift. aktiver er et simpelt mål for risiko og indebærer isoleret set en risiko for, at bankerne får en stærkere tilskyndelse til at have aktiver med højere risiko, fordi alle aktiver vægtes ens ved opgørelsen af deres kapitalbehov – uanset risiko. Derfor er det vigtigt, at der er opmærksomhed på incitaments- og adfærdseffekter af et krav til minimum egenkapital ift. aktiver. Admati og Hellwig (2013) synes ikke at forholde sig til incitaments- og adfærdseffekter af et ikke-risikobaseret kapitalkrav.

Admati og Hellwig (2013) synes desuden ikke empirisk at undersøge, om erfaringer med et historisk niveau for bankers egenkapital på 20-30 pct. af aktiverne kan overføres til de forretningsmodeller, som banker har i dag og hvilken effekt de ville have.

Med venlig hilsen
Morten Østergaard